

ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Матеріали
XI Міжнародної
науково-методичної конференції

Полтава
2015

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

**ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ**

**Матеріали XL Міжнародної
науково-методичної конференції
(м. Полтава, 25–26 лютого 2015 року)**

**Полтава
ПУЕТ
2015**

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
ЦЕНТРАЛЬНЫЙ СОЮЗ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ОБЩЕСТВ
УКРАИНЫ**

**ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ УКООПСОЮЗА
«ПОЛТАВСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ЭКОНОМИКИ И
ТОРГОВЛИ» (ПУЭТ)**

**КАЧЕСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ:
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ
СОДЕРЖАНИЯ И ОРГАНИЗАЦИИ
ПРАКТИЧЕСКОЙ
ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ**

**Материалы XL Международной
научно-методической конференции
(г. Полтава, 25–26 февраля 2015 года)**

**Полтава
ПУЭТ
2015**

УДК 378:005.336.3
ББК 74.484.4я431
Я45

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

XL Міжнародна науково-методична конференція «Якість вищої освіти: вдосконалення змісту та організації практичної підготовки студентів» зареєстрована в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації, посвідчення № 771 від 12 грудня 2014 р.

Програмний комітет

Голова: *О. О. Нестуля*, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Члени програмного комітету:

І. Л. Гороховський, к. політ. н., голова Правління Центральної спілки споживчих товариств України;
В. П. Левіцький, перший заступник голови правління Укоопспілки, голова ЦК профспілки працівників споживчої кооперації України;
С. М. Лебедева, д. е. н., професор ректор Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації;
Л. Г. Войнаш, к. е. н., директор Департаменту кадрової політики, освіти і науки Укоопспілки, директор навчально-методичного центру «Укоопосвіта»;
В. В. Кідин, голова правління Спілки споживчих товариств «Споживспілка Полтавської області».

Організаційний комітет:

М. С. Розога, д. е. н., професор, голова, перший проректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Н. І. Олій, к. е. н., доцент, заступник голови, начальник науково-методичного центру управління якістю діяльності Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», менеджер систем якості.

Члени організаційного комітету:

О. В. Карпенко, к. е. н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
О. Ю. Марченко, к. фіз. вих., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
О. В. Березін, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Ю. А. Верига, к. е. н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
В. О. Талалаєв, к. т. н., доцент, доцент кафедри менеджменту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Т. В. Капіна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
С. І. Нестуля, к. і. н., доцент, доцент кафедри управління персоналом і економіки праці Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Н. В. Герман, доцент, директор науково-навчального центру Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Є. І. Івченко, к. т. н., доцент, директор навчально-наукового інформаційного центру Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Ю. В. Городницька, методист науково-методичного центру управління якістю діяльності Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Я45 Якість вищої освіти: вдосконалення змісту та організації практичної підготовки студентів: матеріали XL Міжнародної науково-методичної конференції 25–26 лютого 2015 року. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 398 с.

ISBN 978-966-184-192-4

УДК 378:005.336.3
ББК 74.484.4я431

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2015

ISBN 978-966-184-192-4

УДК 378:005.336.3
ББК 74.484.4я431
Я45

Распространение и тиражирование без официального разрешения Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли» запрещено

XI Международная научно-методическая конференция «Качество высшего образования: совершенствование содержания и организации практической подготовки студентов» зарегистрирована в Украинском институте научно-технической и экономической информации, удостоверение № 771 от 12 декабря 2014 г.

Программный комитет

Председатель: *А. А. Нестуля*, д. и. н., профессор, ректор Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли».

Члены программного комитета:

И. Л. Гороховский, к. полт. н., председатель Правления Центрального союза потребительских обществ Украины;

В. П. Левчицкий, первый заместитель председателя правления Укоопсоюза, председатель ЦК профсоюза работников потребительской кооперации Украины;

С. Н. Лебедева, д. э. н., профессор, ректор Белорусского торгово-экономического университета потребительской кооперации;

Л. Г. Войнаш, к. э. н., директор Департамента кадровой политики, образования и науки Укоопсоюза, директор учебно-методического центра «Укоопсовита»;

В. В. Кидин, председатель правления Союза потребительских обществ «Потребсоюз Полтавской области».

Организационный комитет:

Н. Е. Рогоза, д. э. н., профессор, председатель, первый проректор Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Озуй Н. И., к. э. н., доцент, заместитель председателя, начальник научно-методического центра управления качеством деятельности Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли», менеджер систем качества.

Члены организационного комитета:

О. В. Карпенко, к. э. н., профессор, проректор по научной работе и международным отношениям Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

О. Ю. Марченко, к. физ. вос., доцент, проректор по научно-педагогической работе Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

А. В. Березин, д. э. н., профессор, заведующий кафедрой экономики предприятия Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Ю. А. Верига, к. э. н., профессор, заведующий кафедрой бухгалтерского учета и аудита Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

В. О. Талалаев, к. т. н., доцент, доцент кафедры менеджмента Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Т. В. Калкина, д. т. н., профессор, заведующий кафедрой гостинично-ресторанного и курортного дела Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

С. Н. Нестуля, к. и. н., доцент, доцент кафедры управления персоналом и экономики труда Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Н. В. Герман, доцент, директор научно-учебного центра Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Е. И. Неченко, к. т. н., доцент, директор учебно-научного информационного центра Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»;

Ю. В. Городницкая, методист научно-методического центра управления качеством деятельности Высшего учебного заведения Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли».

Качество высшего образования: совершенствование содержания и организации практической подготовки студентов: материалы XI Международной научно-методической конференции 25–26 февраля 2015 года. – Полтава : ПУЭТ, 2015. – 398 с.

ISBN 978-966-184-192-4

УДК 378:005.336.3
ББК 74.484.4я431

*Материалы печатаются в авторской редакции языками оригиналов.
Ответственные за изложение, содержание и достоверность материалов авторы.*

© Высшее учебное заведение Укоопсоюза
«Полтавский университет экономики и торговли», 2015

ISBN 978-966-184-192-4

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Гороховський І. Л.</i> Інтеграція науки та практики як важливий чинник реформування кооперативної освіти	19
<i>Рогоза М. Є., Огуй Н. І., Герман Н. В.</i> Сучасні концептуальні підходи забезпечення якості практичної підготовки випускників вищих навчальних закладів.....	24
<i>Чисова Е. А.</i> Всеукраїнська програма «Корпорация ПАРУС» – для учебных заведений Украины. Усовершенствование знаний программных продуктов.....	27
<i>Капліна Т. В., Жидецька І. В., Капліна А. С.</i> Досвід організації виробничої практики (стажування) у Польщі студентів напряму підготовки «Готельно-ресторанна справа»	29

СЕКЦІЯ 1. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ 32

<i>Луговська В. Г., Гайворонська З. М.</i> Вдосконалення методичних підходів та організації навчальної практики з нженерної та комп'ютерної графіки	32
<i>Страшко Л. М., Тищенко Т. М.</i> Методичні підходи до реалізації практичного компоненту підготовки фахівця	34
<i>Володько О. В., Порхунів О. І.</i> Удосконалення змісту навчальної практики з комп'ютерної графіки для студентів напряму підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»	36
<i>Миринов Д. А.</i> Використання графічного контенту при розробці веб-сайтів	38
<i>Офіленко Н. О., Кайнаш А. П.</i> Суть і значення навчальної практики у студентів напряму підготовки «Біотехнологія».....	40
<i>Горячова О. О., Баля Л. В.</i> Особливості проведення навчальної науково-педагогічної практики для студентів спеціальності «Товарознавство і комерційна діяльність»	43
<i>Бірта Г. О., Бургу Ю. Г.</i> Методичні підходи щодо змісту та організації навчальної практики студентів магістрів	45

<i>Аліман М. В., Пантелеймоненко А. О., Корягін О. В.</i> Використання досвіду практичної діяльності кооперативних організацій у навчальному процесі	128
<i>Ковальчук І. М., Кириченко Л. М., Бодня Т. О.</i> Ділова гра як засіб формування у студентів навичок для успішного проходження виробничої практики	131
<i>Ніколенко С. С., Шаповалов В. О.</i> Удосконалення теоретичного навчання як засіб підвищення практичної підготовки	134
<i>Тужилкіна О. В., Рудич Л. В.</i> Формування мотиваційних настанов студентів як чинник вдосконалення практичної підготовки	136
<i>Чижевська М. Б., Чижевський В. С.</i> Науково-методичні підходи до організації навчальної практики студентів спеціальності «Банківська справа»	139
<i>Дзвинковская Н. А.</i> К вопросу об организации учебной языковой практики для студентов-иностранцев экономического профиля	141
<i>Любка Камбурова</i> Возможности применения и обогащения теоретических знаний посредством обучения студентов в области учета	143
<i>Лиляна Камбурова</i> Подход к организации практического обучения студентов по учету	145
<i>Emil Asenov</i> Purposes and tasks of the educational practice in the subject «Financial control» in University for national and world economy-Sofia.....	148
<i>Барковська О. Я.</i> Напрями вдосконалення організації навчальної та виробничої практики фахівців фармацевції	150
<i>Ольховський Д. М.</i> Навчальна практика з інформаційних дисциплін: сучасні аспекти підготовки фахівців.....	151
<i>Михал Вархола</i> Инновации в учебном процессе с учетом человеческого фактора.....	154

ників. Організація практики є процесом і складається з послідовних етапів, кожен з яких має конкретні цілі та завдання. Ефективність організації практики впливає на якість професійної підготовки майбутніх фахівців фармації і залежить від чіткої взаємодії структур університету, підготовленості студентів до практичної діяльності, злагодженої роботи з базами практики.

Основними напрямками вдосконалення організації навчальної та виробничої практики є: розробка та впровадження нових типових програм навчально-виробничої практики, проведення соціологічних досліджень як засобу цілеспрямованого удосконалення форм організації практики; формування творчих зв'язків з вітчизняними і закордонними ВНЗ (академічні обміни студентами, вивчення їх досвіду щодо організації практики і працевлаштування), впровадження міжнародних стандартів ISO, розробка та впровадження інформаційно-аналітичного модулю «Практика» в загальноуніверситетській системі Intranet, творча і результативна взаємодія з провідними фармацевтичними підприємствами, установами, організаціями у сфері організації практики і стажувань студентів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ІНФОРМАЦІЙНИХ ДИСЦИПЛІН: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Д. М. Ольховський, к. ф.-м. н., доцент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Вища освіта як один з основних рушіїв розвитку сучасного суспільства потребує постійного вдосконалення та контролю якості. При цьому важливими аспектами є як теоретична складова навчання, так і практична підготовка студентів. Особливо актуальною практична підготовка є для фахівців інформаційного спрямування через високу насиченість сучасними технологіями навчального процесу. Студенти повинні якомога ширше застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, реалізуючи це шляхом виконання лабораторних робіт та інших проєктів практичного спрямування. Це зумовлено перш за все пос-

тійним стрімким розвитком інформаційних технологій. Одним із найбільш дієвих напрямків здобуття знань та практичних навичок студентами є виконання завдань навчальних практик з професійно-орієнтованих інформаційних дисциплін.

Навчальні практики можуть складатися з завдань різноманітної направленості в залежності від поточного рівня знань студентів та тематики, яка винесена на дослідження. Основною метою таких практик повинно стати створення завершеного програмного продукту, який буде володіти рисами сучасного проекту з використанням інформаційних технологій. Варто виділити такі основні аспекти:

1. Практична підготовка повинна бути спрямована на вивчення виключно актуальних технологій, мов та засобів програмування. Навчальні програми та завдання практик з інформаційних дисциплін повинні регулярно оновлюватись та відображати останні зміни в технологіях. Сучасний стан розвитку технологій свідчить про фактично щорічні суттєві оновлення технологій та засобів створення інформаційних ресурсів, що робить недостатньо актуальними (а інколи навіть застарілими і недопустимими) завдання та методичні підходи, розроблені навіть 1–2 роки назад.

Яскравим прикладом можуть бути зміни, внесені в останніх версіях програмного комплексу MS Office, які не лише розширили функціонал пакету, але й кардинально видозмінили програмний інтерфейс, зробивши неможливим навчання студентів роботи з ним за методичними рекомендаціями, розрахованими для минулих версій. Навчання ж студентів роботи на застарілих версіях є недоцільним та суттєво знижує якість отриманих студентами знань та навичок.

Іншим прикладом можуть слугувати технології веб-програмування, наприклад з використанням HTML та PHP, які отримують постійний розвиток та вдосконалення від інформаційної спільноти. Зміни в сучасних версіях цих засобів часто призводять до оновлення багатьох функцій та розширення функціоналу, що обов'язково повинно знаходити відображення в матеріалах навчальних практик. Особливо помітно це з отриманням

статусу рекомендації HTML версії 5, що робить необхідним включення його до матеріалів вивчення студентами.

2. Сучасний стан розвитку інформаційних технологій може призводити до більш суттєвих змін, вносити кардинальні зміни в технології та нові тенденції. Зокрема, з часом мови програмування, які раніше були надзвичайно актуальними наразі фактично не використовуються, наприклад, Basic. Окрім цього з'являються нові інформаційні явища, наприклад, виникнення та стрімке поширення мобільної операційної системи Android, що стає поштовхом до вивчення студентами протягом практичних завдань мови програмування Java та її специфіки використання для даної операційної системи. Такі моменти повинні змушувати змінювати підходи до навчання та практичної підготовки студентів, і, навіть, можливо, повного перебудування програм навчальних практик.

3. Досвід, який отримують студенти під час виконання завдань навчальних практик, повинен бути надзвичайно важливим та цінним для студентів. Саме тому навчальні практики необхідно спрямовувати на створення реальних програмних продуктів, які згодом зможуть виконати роль «портфоліо» при проходженні співбесіди на перше робоче місце випускника. Це може бути створений студентом повноцінний (хоча, можливо і достатньо простий) веб-сайт, реально працююча інформаційна база даних, проєкт побудованої комп'ютерної мережі тощо. Такі завдання сприяють не тільки формуванню «портфоліо» студента, але і систематизації отриманих знань протягом вивчення багатьох дисциплін. Зокрема, створення веб-сайту потребує від студента: застосування навичок комп'ютерного дизайну з використанням графічного пакету, верстки сторінок сайту з використанням HTML, створення динамічного вмісту (PHP, Python, Ruby тощо), використання баз даних (MySQL, MS SQL, NoSQL тощо) і т. д. Це все в комплексі дозволяє студенту зрозуміти важливість кожної технології (і опосередковано дисципліни) окремо та отримати навички створення реальних проєктів.

Навчальні практики є надзвичайно важливою складовою процесу отримання знань та вмінь студентами протягом навчання.

Саме вони дозволяють акцентувати певні моменти, які були розглянуті під час теоретичної підготовки, розширити коло тем для вивчення, надати можливість студентам провести самостійне дослідження та вдосконалення в процесі виконання нових (та, можливо, більш складних ніж зазвичай) завдань. Володіючи на високому рівні практичними навичками, знаннями сучасних інформаційних технологій, вмінням застосування теоретичних знань на практиці, майбутні випускники матимуть гарантоване працевлаштування, а отже і гарантовано високий рейтинг навчального закладу, який допоміг їм у отриманні високоякісної освіти.

ИННОВАЦИИ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ С УЧЕТОМ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ФАКТОРА

Михал Вархола, Dr.h.c. prof.h.c. Ing. PhD.

Академическое сообщество Михаила Балудянского, Словакия

Вначале, вместо введения, предлагается одна цитата: *«Делать что-то новое не должно являться абсолютной целью. Абсолютной целью должно являться делать дело качественно и точно, хотя это и не совсем новое дело, а если оно новое – тем лучше»* (Routhier, P., 1969).

В настоящее время требования к качеству обучения стали определяющими. На качество работы в университете, прежде всего, влияют следующие процессы: *процесс обучения, процесс научно-исследовательской работы, предпринимательский процесс* (Вархола, М., Дубовицка, Л., 2004).

Именно в этих процессах как раз нужно вводить инновации.

Как бы не стараться вводить инновации в эти процессы, особенно в процес обучения, как бы не стараться делать все качественно и точно, существует один очень важный фактор – *человеческий фактор*. Человеческому фактору молодых людей – студентов необходимо уделять большое внимание в процессе повышения качества и результативности работы университета.

В материалах ООН, посвящённым современному этапу индустриального общества XXI века, был отмечен системный факт